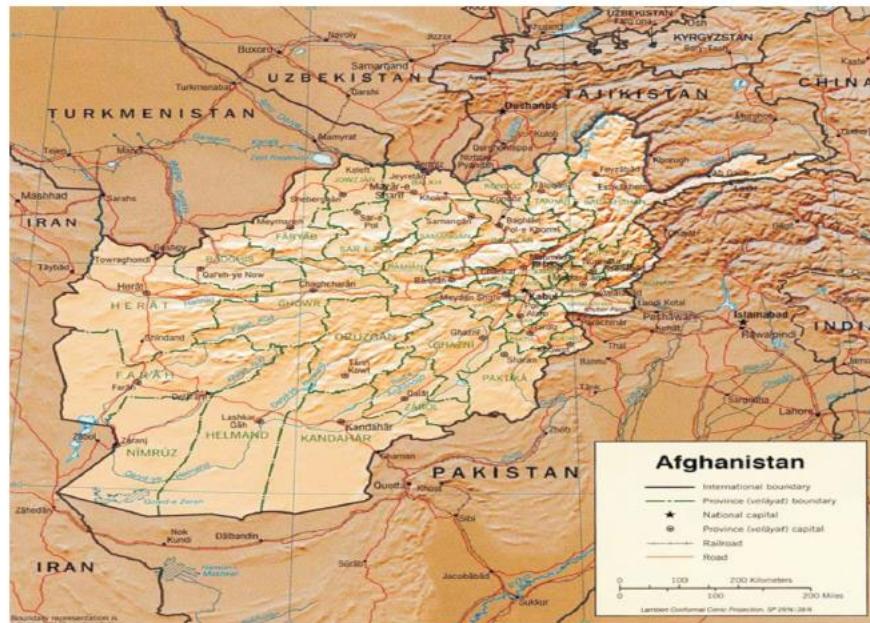
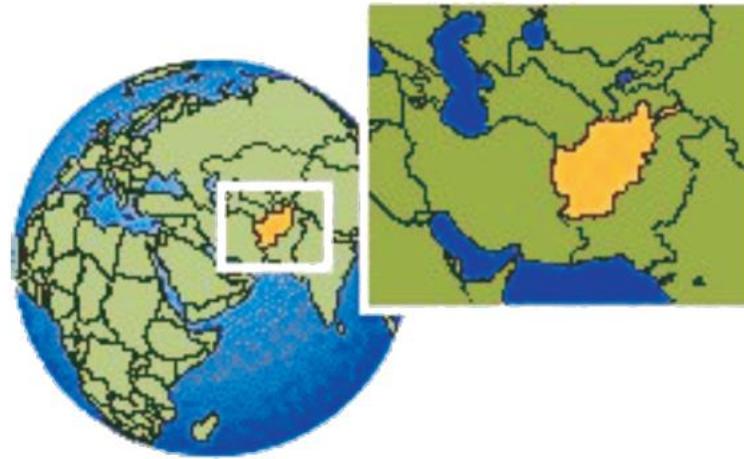

فرصت های سرمایه گذاری در افغانستان

صاحب امتیازات : ریاست عمومی سکتور خصوصی.
مدیر مسئول: آمریت طرح و انکشاف پالیسی ها.
تحت نظر: رئیس عمومی انکشاف سکتور خصوصی
پنجاه جلد: تیراز:
آدرس: وزارت تجارت و صنایع ریاست عمومی انکشاف سکتور خصوصی
سرک دار الامان کارته سه کابل افغانستان
ویب سایت: www.moci.gov.af

رہنمود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان

گروپ تیم کاری وزارت تجارت و صنایع در ارتباط به فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان

تیم کاری یاست عمومی انکشاف سکتور خصوصی وزارت تجارت و صنایع

معلومات تماس:

محترم عبدالرحیم سعیدی، رئیس عمومی

انکشاف سکتور خصوصی / وزارت

علومی تحقیق و مطالعات

تجارت و صنایع

ایمیل:

elias.yadgary@moci.gov.af / arsaeedi9@yahoo.com

شماره تلفون: ۰۷۰۰ ۲۶۶ ۹۳۶

شماره تلفون: ۰ ۷۸۶ ۸۳۵ ۲۵۶

رہنمود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان

مقدمه

افغانستان بعد از سقوط رژیم طالبان در ساحت مختلف به پیشرفت‌های چشمگیر نائل گردیده است. این پیشرفت‌ها ناشی از عوامل متعدد چون کمک و همکاری جامعه بین‌المللی و بازگشت افغانها می‌باشد، که بعد از این رو به کاهش خواهد بود. ما همه خواهان یک افغانستان کامگار، باسعادت و دارای آینده درخشان هستیم، پس لازم است تا منابع بدل این کمک‌هارا برای رشد و انکشاف اقتصادی کشور جستجو نمائیم.

اکثرا پوشش گسترده اوضاع امنیتی در افغانستان باعث تحت الشاعع قرار گرفتن خبرها و رویدادهای مثبت می‌گردد که در کشور به وقوع می‌پیوندد. طی دوازده سال بعد از سقوط طالبان، اقتصاد افغانستان حدود ۱۰ درصد در سال رشد کرده است که این یکی از بالاترین نرخ رشد اقتصادی در جهان می‌باشد. در آغاز این سطح بالای رشد ناشی از کمک‌های انکشافی بود، اما به طور روزافزونی اکنون محصول تلاش‌های متعدد افغان می‌باشد که فرصت‌ها را شناسایی و از آن استفاده نموده‌اند و در سکتورهای مختلف رشد نموده‌اند.

اکنون حدود ۳۰ درصد از ارزش قالین در روند برش و شستشوی آن ایجاد می‌گردد. پنج سال قبل هیچ نوع تسهیلات برش و شستشو در افغانستان وجود نداشت. همه قالین‌های افغانی و بخش عده‌ای از ارزش آن برای پروسس بیشتر به پاکستان فرستاده می‌شد. در حال حاضر به تعداد زیادی از تسهیلات برش و شستشو در افغانستان وجود دارد که یک سوم حصه قالین‌های افغانی را پروسس می‌نماید.

اخیرا یک باب کارخانه ذوب آهن در ولایت هرات افتتاح گردیده است. تخته‌های ساندویچی علیق دار در کابل ساخته می‌شود. شرکت‌های کشمیره سازی انگلیسی و بلجمی کارخانه اسیق پنیه را در دست گرفته‌اند و از آن منحیث کارخانه پروسس کشمیره استفاده می‌نماید.

من این مثالها را بخاطر چندین دلایل ذکر نموده‌ام. اولاً میخواهم تا وسعت و عمق فرصت‌های موجود را بیان نمایم و خاطرنشان سازم که فرصت‌های سرمایه‌گذاری بسیار بیشتری در افغانستان وجود دارد. نمونه‌های مشابه را می‌توان در چندین سکتور مانند سنگ مرمر، پروسس زراعی، تغذیه واردات، بیمه و بانکداری، احجار کریمه، هوانوری و غیره ذکر کرد. ثانیاً، و شاید مهمتر از همه، می‌خواهم به این واقعیت جلب توجه نمایم که با وجود مشکلات که در عرصه تجارت و امنیت وجود دارد، فرصت‌های بسیار واقعی و سود آور سرمایه‌گذاری در افغانستان وجود دارد. و در نهایت، در حالی که پروژه‌های بزرگ استخراج معادن و هایروکاربن در حال رونق گرفتن است، شمار این نوع فرصت‌های تجاری رو به افزایش خواهد بود.

یکی از درس‌هایی که افغانستان از تاریخ خود آموخته این است که مطمئن ترین راه دستیابی به سعادت و پیشرفت پایدار از طریق تجارت و سرمایه‌گذاری خارجی ممکن می‌باشد. افغانستان همواره در قلب راههای مهم تجارتی مانند جاده ابریشم قرار داشته که کل منطقه از آنها نفع می‌برد. در طول چهار سال گذشته، مردم افغانستان به پیشرفت‌های عده‌ای در عرصه صلح و رفاه نایل آمده‌اند. اقتصاد افغانستان بسیار رشد نموده است. در حالی که اقتصاد کشورهای آسیای مرکزی و جنوبی همچنان رو به رشد بوده و در حال ادغام شدن با اقتصاد جهانی می‌باشد، افغانستان بار دیگر به عنوان یک قطب مهم تجارت در حال ظهرور است.

بنابراین، من از شما احترامانه تقاضا می‌نمایم تا در گسترش این پیام همکاری نمایید که افغانستان نه تنها از سرمایه‌گذاری استقبال می‌نماید، بلکه کشوری است که در آن متعددین و سرمایه‌گذاران بصورت روزافزون به دنبال سرمایه‌گذاری می‌باشند و اکثرا سرمایه‌گذاری‌های موجوده بسیار سودآور می‌باشد. در حالی که سرمایه‌گذاری‌های فعلی در افغانستان بیشتر رشد نموده و فرصت‌های جدید را به وجود آورد و ضعیت و شرایط برای تجارت بیش از پیش بهبود پیدا می‌کند. من مشتاقانه منتظر همکاری با شما می‌باشم تا مشترکا به اهداف فوق الذکر دست پاییم.

مخلفات

اطاقهای تجارت و صنایع افغانستان	ACCI
اداره حمایه سرمایه‌گذاری افغانستان	AISA
اتحادیه سنگ مرمر افغانی و پروسس کننده گان سنگ گرانیت	AMGPA
خدمات انکشافی تجاری	BDS
د افغانستان بانک	DAB
اداره اندکشاف صدارات افغانستان	EPAA
تیل و گاز مایع	FLG
رہنمود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان	IOH
اداره اندکشاف پارکهای صنعتی	IPDA
وزارت زراعت آبیاری و مالداری	MAIL
اداره چند جانبه تضمین سرمایه‌گذاری	MIGA
وزارت مالیه	MoF
وزارت تجارت و صنایع	MoCI
وزارت اطلاعات و فرهنگ	MoIC
وزارت عدیله	MoJ
وزارت معادن و پترولیم	MoM
وزارت احیا و اندکشاف دهات	MRRD
انجمان اجرایی سکتور خصوصی و جامعه مدنی	PSCSEC
تحقیق و اندکشاف	R&D
ارزیابی تاثیرات تکنیکی	RIA
شرکتهای دولتی	SOC
تصدیقهای دولتی	SOE
تشبیثات کوچک و متوسط	SME

فهرست عناوین

بخش ۱: چرا باید در افغانستان سرمایه‌گذاری نمود؟	
۱.۱: مقدمه و هدف	۵
۱.۲: رشد قوی اقتصادی	۵
۱.۳: تعهد قوی برای اکتشاف سکتور خصوصی	۶
۱.۴: ایجاد نمودن زیر بنها برای رشد	۷
۱.۵: رشد قوی صادرات	۸
۱.۶: پالیسی مدرن و انعطاف پذیر صنعتی	۸
۱.۷: حمایت دوامدار تمویل کننده گان	۹
۱.۸: افغانستان در حال جهانی شدن	۹
بخش ۲: صنایع استخراجی	۱۰
۲.۱: مقدمه	۱۰
۲.۲: نفت و گاز طبیعی	۱۰
پروژه گاز طبیعی شتر غان	۱۱
گاز طبیعی کمپرس شده (CNG) برای موتور ها و چنتراتور های	۱۱
مزایده (داوطلبی) حوزه افغان تاجک	۱۱
۲.۳: فرصت‌های معدن کاری	۱۱
منابع	۱۲
مس	۱۲
ذغال سنگ	۱۳
سنگهای قیمتی	۱۳
طلاء	۱۳
سنگ آهن	۱۴
لیتیوم	۱۴
بیریلیوم	۱۴
عناصر خاکی کمیاب	۱۴
بورانیم	۱۴
بخش ۳: سکتور ساختمانی و مواد ساختمانی	۱۵
۳.۱: سکتور ساختمانی	۱۵
جزئیات سکتور ساختمانی (زنگیره ارزش)	۱۵
قراردادهای ساختمانی	۱۶
مسکن	۱۶
۳.۲: مواد ساختمانی	۱۷
سیخ گول (ربیار)	۱۷

رہنمود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان

۱۸	سیم‌نت
۱۹	پلاکهای کانکریت
۱۹	خشت
۱۹	ریگ و امثال آن
۲۰	چوب
۲۰	چیپسم
۲۰	دروازه‌ها و کلکین‌ها
۲۰	کاشی
۲۰	اسفالت
۲۱	مواد عصری ساختمانی
۲۱	کارگران و مکاسب
۲۲	بخش ۴: پروژه‌های بزرگ زیربنایی
۲۲	۴.۱ مرور
۲۲	ایجاد شبکه خط آهن
۲۲	توسعه شبکه سرکها
۲۳	اصلاح تهیه انرژی و توسعه سیستم برق
۲۳	توسعه دادن به ادغام منطقوی
۲۴	۴.۲: جزئیات پروژه‌های مهم
۲۴	ایجاد شبکه ملی خط آهن
۲۶	ترمیم نمودن تونل سالنگ
۲۷	دهلیز سرک شرق و غرب
۲۸	پروژه پایپ لاین تاپی TAPI Pipeline
۲۹	پروژه انتقال برق و تجارت آسیای مرکزی و آسیای جنوبی CASA 1000
۳۰	سیستم برق شمال شرق (SEPS) و سیستم برق جنوب شرق (NEPS)
۳۱	پروژه آبیاری و برق آبی کوکچه
۳۲	پروژه فایبر نوری افغانستان (OFC)
۳۴	بخش ۵: تشبیثات کوچک و متوسط
۳۴	۵.۱ کشمیره
۳۴	کیفیت
۳۵	پروسس نمودن کشمیره
۳۶	۵.۲ سکتور قالین
۳۷	موقعیت
۳۷	عواید و زنجیره ارزش
۳۸	شستشو و نخریسی پشم
۳۸	قطع نمودن و شستن

۳۹	تجارت و بازاریابی
۳۹	انکشافات اخیر
۳۹	۵. سکتور تجارت محصولات زراعی
۴۱	تجارت و صادرات
۴۲	باز ایابی
۴۲	میوه خشک
۴۳	جوس و مریا
۴۳	تولید جوس و عصاره میوه
۴۳	پیشرفت‌هه ترین تاسیسات / تصدیق نامه
۴۴	محصولات لبیات
۴۴	پوست و چرم
۴۴	پروسس گوشت
۴۴	پنبه و بوره
۴۴	آسیاب‌های نایپزی
۴۵	محصولات غیر ععنوی
۴۵	پروسس و دسته بندی
۴۵	سردخانه و حمل و نقل
۴۵	۶. سکتور سنگ مرمر
۴۹	بخش ۶: خدمات
۴۹	۶.۱: سکتور مخابرات
۴۹	۶.۲: سکتور ترانسپورت و لوگستیک
۵۱	بخش ۷: تعویض واردات
۵۱	۷.۱: مرور
۵۲	۷.۲: سکتورهای دیگری دارای اونویت
۵۲	تولید پر زحمت
۵۲	صنعت فلم
۵۳	توریزم
۵۳	فیشن
۵۴	ضمیمه ۱: معلومات پیشریت
۵۴	منابع اینترنت
۵۵	فهرست کتب و مoxid

فهرست اشکال توضیحی

۱۲	شکل توضیحی ۱: تخمین ذخایر معادن افغانستان
۱۵	شکل توضیحی ۲: خلاصه مارکیتهای فرعی در سکتور ساختمانی
۱۵	شکل توضیحی ۳: جزئیات مصارف پروژه‌های ساختمانی تمویل کننده گان ۲۰۰۷
۱۶	شکل توضیحی ۴: لیست نهایی مشتریان پروژه‌های بزرگ ساختمانی سال ۲۰۰۶
۲۴	شکل توضیحی ۵: دیدگاه برای راه جدید ابریشم
۲۵	شکل توضیحی ۶: پروژه استراتژیک خطوط آهن
۲۶	شکل توضیحی ۷: پروژه توئل سانگ
۲۷	شکل توضیحی ۸: پروژه دهليز شرق و غرب
۲۸	شکل توضیحی ۹: پروژه پاپ لائن تاپی TAPI
۳۰	شکل توضیحی ۱۰: پروژه کاسا ۱۰۰
۳۱	شکل توضیحی ۱۱: پروژه‌های NEPS و SEPS
۳۲	شکل توضیحی ۱۲: پروژه آبیاری و برق آبی کوکج
۳۴	شکل توضیحی ۱۳: پروژه مدنی فلیر نوری افغانستان
۳۵	شکل توضیحی ۱۴: تولید جهانی کشمیره خام
۳۷	شکل توضیحی ۱۵: قیمت‌های کشمیره منگولیایی از لحاظ کیفیت
۳۸	شکل توضیحی ۱۶: موقعیتهای کلیدی برای تولید قالین افغانی
۴۰	شکل توضیحی ۱۷: توزیع ارزش قالین تیپیک چوب رنگ
۴۱	شکل توضیحی ۱۸: خلاصه سکتورهای فرعی زراعتی
۴۱	شکل توضیحی ۱۹: صادرات افغانستان نظر به سکتور ۲۰۰۳ ۲۰۰۹
۴۶	شکل توضیحی ۲۰: ذخایر سنگ مرمر در افغانستان
۴۷	شکل توضیحی ۲۱: زنجیره ارزش سنگ مرمر
۴۸	شکل توضیحی ۲۲: رشد بالقوه سنگ مرمر افغانی

بخش ۱: چرا باید در افغانستان سرمایه‌گذاری نمود؟

۱.۱: مقدمه و هدف

این رهنود فرصت‌های سرمایه‌گذاری (IOH) متنم رهنود سرمایه‌گذاران در افغانستان میباشد. این رهنود سکتورهای امیدوار کننده را در چهارچوب اقتصاد افغانستان شناسایی نموده که در آن فرصت‌های سرمایه‌گذاری خوب میباشد. این رهنود فقط متحیث یک رهنما میباشد: سرمایه‌گذاران باید قبل از آغاز هر نوع پلانهای سرمایه‌گذاری سعی و تلاش ورزد تا معلومات کافی را در مورد سکتور های خاص سرمایه‌گذاری موردنیاز شان بدست آورند. رهنود سرمایه‌گذاران در افغانستان در مورد چگونگی سرمایه‌گذاری معلومات میدهد و شامل موضوعات مانند شرایط جوازدهی، پرداخت مالیات وغیره میباشد. شما میتوانید که این رهنود را از ویب سایت www.moci.gov.af بدست آورید.

در حالی که این درست است که خطرات مرتبط با سرمایه‌گذاری در افغانستان وجود دارد، اما مفاد متوجه آن بیشتر میباشد. در برخی از مناطق، متحرکین نخست و سرمایه‌گذاران توائمه اند که مارک های قوی تجاری را ایجاد نموده در وضع قرار گرفته اند که همزمان با قویترین اقتصادهای جهان رشد نمایند. تعدادی از شرکت های پیشرو در جهان تصمیم گرفته اند تا سرمایه‌گذاری نماید و شرکتهای بیشتر با آنها یکجا شده اند. امید است که این رهنود دیگران را قناعت داده تا سرمایه‌گذاری را دقیقاً مطالعه نمایند.

بخش متباقی این فصل معلومات عمومی را در مورد سرمایه‌گذاری در افغانستان بیان مینماید. فصلهای بعدی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در سکتورهای خاص را تحت پوشش میگیرد و در مورد نوعیت یک سکتور، دلیل منطقی برای سرمایه‌گذاری در آن و در مورد قضایای سرمایه‌گذاریهای فعلی معلومات میدهد.

۱.۲: رشد قوی اقتصادی

از سال ۲۰۰۱ به اینسو، اقتصاد افغانستان بیش از ۱۰ درصد در سال رشد نموده است. البته این رشد اقتصادی به دلیل اتکا متدامن بالای سکتور زراعت (که ۲۰٪ تولید ناخالص داخلی را تشکیل میدهد) که تحت تاثیر تغییرات اقلیمی قرار دارد در حال تغییر بوده است و بیشترین رشد اقتصادی ۲۱٪ و ۱۴.۴٪ را در سالهای ۲۰۰۹ و ۲۰۱۲ داشت و شاهد کمترین رشد اقتصادی ۶.۱٪ و ۴.۲٪ در سالهای ۲۰۱۱ و ۲۰۱۳ بود. ۳.۵٪ و ۴.۵٪ رشد اقتصادی در سالهای ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ پیشینی گردیده است.

تولید ناخالص داخلی افغانستان در حال حاضر ۲۱ میلیارد دالر (تخمین ۲۰۱۳) با عاید سرانه ۷۰۰ دالر تخمین گردیده است. بخشهای عمده ای اقتصاد افغانستان طوری ذیل میباشد:

- سکتور زراعت: ۲۰٪
- سکتور صنعتی: ۲۵.۶٪ و
- خدمات: ۵۴.۴٪

رشد اقتصادی در طول دهه گذشته تا حد زیادی در چهار بخش متمرکز شده است: ترانسپورت و مخابرات، ساختمانی، تولید و خدمات حکومتی. البته در پنج سال گذشته اقتصاد افغانستان به دور از ساحتات سننی شروع به تنواع اقتصادی نموده است. ساحتات کلیدی رشد جدید عبارتند از:

- کشمیره
- سیخ گول
- معدن کاری
- تجارت محصولات زراعتی
- سنگ مرمر و مواد ساختمانی
- نباتات طبی
- میوه جات تازه و خشک
- هوانوردی
- مخابرات

پیشرفت‌های اخیر اقتصادی به احتمال زیاد در آینده ادامه پیدا خواهد نمود و حتی ممکن است نظر به دلایل ذیل افزایش نماید:

- رشد نفوس ۲۰۴٪ بطور سالانه باعث ازدیاد نفوس پیش‌بینی شده ۸۲ میلیون الی سال ۲۰۵۰ خواهد گردید.
- انکشاف سکتورهای معدن و پترولیم افغانستان که ارزش آن بین ۳ تریلیون و ۹۰۰ میلیارد دلار تخمین گردیده است. حقوق استخراج معدن مس عینک لوگر در سال ۲۰۰۸ به یک شرکت چینی MCC اعطا گردید. سه حصه حقوق استخراج معدن آهن حاجی گک در ماه نومبر ۲۰۱۱ به یک شرکت آهن افغانی که توسط شرکت آهن هندی رهبری میگردد و یک حصه آن به یک شرکت کانادایی Kilo Goldmines of Canada اعطا گردید. استخراج نفت در سواحل دریای آمو و تولید گاز در شیر غان آغاز گردیده است و در طول پنج سال آینده گسترش می‌یابد.
- انکشاف جاری زیربنای کشور. مبالغ زیادی تعهد شده است تا ساخت شبکه‌های جامع سرکها، خط آهن و برق در افغانستان ادامه پیدا کند.
- حمایت دولتمردانه بین المللی برای انکشاف و امنیت در افغانستان.

۳.۱: تعهد قوی برای انکشاف سکتور خصوصی

از سال ۲۰۰۱ بدین سو افغانستان دارای اقتصاد بازار آزاد می‌باشد. قانون اساسی افغانستان حرمت اموال و نقش سکتور خصوصی را مهم میداند. حکومت افغانستان نیز طرفدار سکتور خصوصی و رژیم آزاد تجارتی می‌باشد و در این عرصه قدم‌های مهم را برداشته است تا شرایط مساعد برای سرمایه گذاری خارجی را ایجاد نماید و شامل موارد ذیل می‌باشد:

تضمين مالی و ثبات اقتصادي

- قانون بانک مرکزی استقلالیت بانک مرکزی و سیاست پولی را تاسیس نموده است و باعث این گردیده است که تورم پولی پایین شده و پول افغانی ارزش پیدا کرده است.
- قانون اداره امور مالی و مصارف عامه در رعایت با بهترین عمل بین المللی بالای تنظیم امور مالی و مصارف عامه کشور تأکید مینماید. حذف نمودن ۱۰۰٪ قرضه‌های اسیق افغانستان و داشتن بودجه متوازن توسط دولت به این معنی است که افغانستان فعلایکی از کمترین کشورهای مفروض به حساب می‌آید.

ایجاد پول افغانی با ثبات و رژیم آزاد تبادله اسعار خارجی

^۱ به رایور ربکار سیگار برج جولای ۲۰۱۰ صفحه ۱۰۲-۱۰۳ مراجعه شود

رہنمود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان

- اصلاح پول افغانی در اوایل سال ۲۰۰۳ تکمیل شد و باعث به میان آمدن نرخ ثابت تبادله پول افغانی به اسعار خارجی گردید.
- افغانستان دارای یک سیستم بسیار آزاد تبادله اسعار میباشد و اجازه می‌دهد تا مردم به طور قانونی پول را به کشور بیاورد و به راحتی آن را دوباره بکشد. افراد، شرکت‌ها و بانک‌ها اجازه دارند که حسابهای تبادله اسعار خارجی را در افغانستان به کار ببرند.
- ساده، کم، مقرن به صرفه ترتیبات مالیات

سیستم ساده و آرزن مالیه دهن

- در ساختار کود مالیات در سال ۲۰۰۵ تغیر مجدد صورت گرفت و بالای ساده بودن آن و مالیات کم تأکید نمود.

رژیم تجاری باز و آزاد

- مالیات بر صادرات تقریباً برای تمام محصولات حذف شده است.
- تعرفه افغانستان پایینترین تعرفه در منطقه میباشد و کنگره‌یهای تعرفه ساده و تعداد آن کم میباشد.
- افغانستان موافقنامه ترانزیتی را با پاکستان به امضا رساند که به اساس آن افغانستان میتواند که به مارکیت بزرگ هندوستان دسترسی پیدا کند.
- بنادر سرحدی در حال حاضر روز و شب فعال میباشد و پروسه‌های صادرات و واردات ساده گردیده است.
- افغانستان پروسه توصل به سازمان جهانی تجارت را شروع نموده است و موافقنامه SAFTA را به تصویب رسانده است.

رژیم سرمایه‌گذاری باز و آزاد

- قانون سرمایه‌گذاری ۱۰۰٪ مالکیت خارجی را اجازه میدهد و حصول مفاد را آسان ساخته است. همچنان برخورد یکسان با سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی صورت میگیرد و معافیت‌های مالیاتی خوب را نیز میدهد.

چهارچوب مدن قانونی

- قانون شرکت‌ها حقوق قابل مقایسه را مانند حقوق شرکت‌ها در ایالات متحده به سهامداران میدهد.
- قانون جدید بانکداری فعالیتهای سیستم بانکی را با توجه به اصول اقتصاد بازار تنظیم می‌کند.
- به عبارت دیگر، افغانستان یک رژیم طرفدار سرمایه‌گذاری را ایجاد کرده است. افغانستان در بعضی ساحات به اساس شاخصهای تجارتی بانک جهانی دارای نمرات بلند میباشد. پس افغانستان در بین ۱۸۳ کشور از نظر تأسیس نمودن تجارت در جایگاه ۲۳ قرار دارد. در ساحت دیگر کار باقی مانده است که باید انجام شود.

۱.۴ ایجاد نمودن زیر بنای برای رشد

- حکومت جدا مصمم است تا از مناسب بودن زیربنای اطمینان حاصل نماید و مهارت‌های لازم و خدمات به آسانی در دسترس قرار دارد. از سال ۲۰۰۱ بدینسو حکومت افغانستان زیر بنای اساسی را برای حمایت اقتصاد مدرن از درک سرکها، آب و خط آهن ایجاد نموده است. دستاوردهای کلیدی طور ذیل میباشد:

- سرک حلقوی افغانستان پنده سال میشود که باز است و شاهراهای مهم که افغانستان را با کشورهای همسایه وصل ننماید ترمیم گردیده است.
- جنراتورهای جدید برای تولید برق در چندین ساحات کشور امسال افتتاح میگردد و لینهای اصلاح شده انتقال برق باعث افزایاد واردات برق از کشورهای همسایه گردیده است.
- خط آهن که افغانستان را با شبکه خط آهن ازبکستان و مارکیتهای منطقه اروپایی و آسیایی وصل ننماید تکمیل گردیده است.
- افغانستان تلاشهای خود را با خاطر ایجاد پارکهای صنعتی بیشتر نموده است و شش پارک صنعتی را در کابل، کندهار، هرات، هلمند، پکنگامی و مزار شریف ایجاد نموده است. همچنان هفت پارک صنعتی در دو سال آینده در جلال آباد، کندهار، هرات، هلمند، پروان و مزار شریف ساخته میشود.
- البته در بعضی ساحات کمبود نیروی ماهر دیده میشود اما باز هم عرضه آن به اثر بازگشت افغانهای مقیم خارج از کشور تزئید نموده است و اتباع خارجی بیشتر دلچسپی کار کردن در افغانستان را نشان داده است. ثبت نام در موسسات تحقیکی و حرفه ای به شکل در اماتیک افزایش نموده است. تعداد زیادی از شرکتها که خدمات حمايوی تجاری را عرضه میدارد شروع به کار نموده است و شامل شرکتهای مشورتی مربوط به ساحات محاسبه، بیمه و انکشاف تجارت میباشد.

۱.۵ رشد قوی صادرات

صادرات افغانستان از ۶۹ میلیون دالر در سال ۲۰۰۲ به ۵۵۰ میلیون در سال ۲۰۱۴ افزایش نموده است. دولت افزایش صادرات غیر معدنی را جز مهم استراتژی انکشاف اقتصادی اش میداند. حمایه تمویل کننده گان برای به پا ایستاده شدن شرکتها خاصتاً برای تقویه تشبیثات متوسط و کوچک وجود دارد تا آنها بتوانند که به مارکیتهای جدید راه پیدا کند. میوه جات خشک، قالین، نباتات طبی، و محصولات فرعی حیوانی مانند پشم، پست و غیره از جمله اقلام صادراتی میباشد که بیشترین ازدیاد را دیده است. اقلام دیگر صادرات شامل سنگ مرمر و میوه تازه میباشد.

افغانستان چندین موافقنامه های تجارت آزاد را بشمول موافقنامه تجارت آزاد آسیای جنوبی، موافقنامه تجارت و ترانزیت با پاکستان و موافقنامه ترجیحی تجارت با هند امضا نموده است. همچنان تخمین میگردد که افغانستان به سازمان تجارت جهانی تا پایان سال ۲۰۱۵ توصل یابد. افغانستان دسترسی ترجیحی به استثنای تجارت اسلحه به یک تعداد مارکیت های بزرگ جهانی دارد که شامل ایالات متحده آمریکا و اروپا میباشد. هندوستان، پاکستان، امارات متحده عربی، ایران، عربستان سعودی، آسیای مرکزی و اتحادیه اروپا مارکیتهای عمدۀ صادراتی افغانستان را تشکیل میدهد.

۱.۶ پالیسی مدرن و انعطاف پذیر صنعتی

دولت افغانستان پالیسی صنعتی مدرن را تصویب نموده است که تاکید آن بیشتر بالای حمایه صنایع کوچک میباشد. حمایه بالقوه شامل مواد ذیل میباشد:

- تحفظ تعریفه (این حفاظت مشروط به آزمایش منافع عامه میباشد و حد اکثر برای پنج سال میباشد که به شکل تدریجی به صفر میرسد).
- تهیه نمودن زمین ارزان برای زمان محدود
- معافیتهای مالیاتی

پالیسی صنعتی یکتعدد ساحات را شناسایی نموده است که در آن مصارف ترانسپورتی تحفظ طبیعی را فراهم میسازد و تعویض واردات را تشویق ننماید. این ساحات شامل سکتورهای مهم اقتصادی میباشد و به تجهیزات ساختمانی، سمنت، تخم و مرغ تعلق

میگیرد که در آن بیشترین واردات از کشورهای ایران و پاکستان صورت میگیرد و مصارف ترانسپورتی باعث بالا رفتن قیمت در اجنباس وارداتی میگردد. یک فرضیه قوی وجود دارد که تولید در افغانستان در ساحات فوق الذکر میتواند بسیار رقابتی و مفید باشد. بطور مثال، تخمین‌های ابتدایی نشان می‌دهد که یک کارخانه فلزکاری میتواند بدون حفاظت تعریفه بسیار سودمند باشد همچنان ایجاد آسیاب جدید در افغانستان میتواند که مصارف تولیدی $\$670MT$ داشته باشد البته در یک آسیاب پاکستانی همین مصارف 646 دالر میشود و 24 دالر فرق دارد. اما به دلیل اختلاف 84 دالر در مصارف ترانسپورتی از لاهور به کابل، این آسیاب میتواند که 60 دالر مفاد مصرفی را به نسبت محصول اخذ شده از لاهور داشته باشد.

۱.۷: حمایت دولتمردانه تمویل کننده گان

تمویل کننده گان رشد اقتصادی متداوم را منحیت اکشاف طویل المدت افغانستان میبینند. بنابراین کمک‌های بنیادی در این عرصه صورت گرفته است که شامل موارد ذیل میباشد:

- پروژه 70 میلیون دالری بانک جهانی پروژه توسعه دهليز منابع افغانستان که توسط بانک جهانی راه اندازی گردیده است تا سرمایه‌گذاری در سکتور صنایع استخراجی را حمایه کند و نیازمندیهای آنرا از درک زیربنا و اجنباس و خدمات برای اکشاف اقتصاد متنوع و دولتمردانه شناسایی کند. این پروژه برای سرمایه‌گذاری بالای سکتور معدن تأکید می‌ورزد تا معیشت محلی و معیارهای اجتماعی و محیط زیست و حکومتداری بهبود یابد. این پروژه شامل پلان گذاری استراتژیک و سرمایه‌گذاری بالای زنجیره عرضه میباشد که میتواند فواید اضافی را برای فعالیتهای دیگر اقتصادی بین آرد و همراهگر را با سرمایه‌گذاری در سکتور خصوصی ایجاد نماید.
- پروژه 200 میلیون دالری USAID بنام اکشاف تشتیبات میباشد که با تشتیبات متوسط و کوچک ذریعه یک پروژه درخواستی رقابتی کمک مینماید تا خطرات توسعه تجارت را کاهش دهد، سرمایه‌گذاری خصوصی را شویق نماید، مارکیتها و تجارت را وسعت بدهد، تولید را تقویه نماید، سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی را افزایش دهد و فروشات محصولات افغانی را اصلاح سازد.

۱.۸: افغانستان در حال جهانی شدن

افغانستان به خوبی بسوی یک اقتصاد جهانی مدرن به پیش میروند و بسیاری از نام‌های خانگی مصروف سرمایه‌گذاری در این کشور میباشد این نامها شامل کمپنیهای مشهور مانند کوک، پیپسی، گروپ شیراتون، روشن، امارات و گروپ سرینا میباشد.

همچنان افغانستان آمده است تا یکباره‌یگر به چهار راه آسیا از طریق پروژه راه جدید ابریشم مبدل گردد. پروژه مذکور شامل ایجاد ارتباطات ترانسپورتی به آسیای مرکزی و تاسیس خط آهن با ازبکستان میباشد که توسط آن افغانستان میتواند اجنباس تجاری را به کشورهای ترکیه، روسیه، و اروپا صادر نماید. همچنان کار بالای ایجاد سرکها با کشورهای همسایه نیز جریان دارد. سکتور هوانوردی افغانستان در حال رشد است و در حال حاضر 11 شرکتهای بین‌المللی حمل و نقل هوایی از جمله خطوط هوایی ترکیه، هند، فلای دبی، سپایس ایر، امارات و پاکستان و کارگر اتحاد در افغانستان فعالیت دارند. افغانستان اخیراً یک موافقنامه را با کشور ایران به امضارسانیده که به اساس آن افغانستان میتواند از بندر چابهار استفاده کند و انتکای آن بالای بندر کراچی پاکستان کاهش یابد. کشور هند پیشکش نموده است که بندر چابهار را ذریعه ایجاد خط آهن با هرات و از آنجا با معدن آهن حاجی گک وصل نماید. موافقنامه APTAA به افغانستان اجازه میدهد تا به مارکیتهای بزرگ هندی راه پیدا کند.

بخش ۲: صنایع استخراجی

۱. مقدمه

افغانستان یکی از کشورهای محدود جهان است که منابع معدنی و نفتی خود را به شکل جامع مورد بررسی و نقشه برداری قرار داده است. برای بسیاری از مواد معدنی، از منابع که شناسایی شده اند که در سطح جهان خیلی مهم میباشد و ذخایر آن شناخته شده که شامل مواد معدنی مانند مس، آهن، سلفر بوکسیت، لیتیوم و عناصر خاکی کمیاب میباشد. برآوردهای که توسط یک تیم زمین‌شناسی آمریکا صورت گرفته است ارزش ذخایر طبیعی افغانستان را سه تریلیون دالر تخمین نموده است.

"ذخایر ناشناخته شده قبلی که شبکه های بزرگ آهن، مس ، کوبالت ، طلا، فلزات مهم صنعتی مانند لیتیوم را تشکیل میدهد آنقدر بزرگ میباشد که شامل بیشتر مواد معدنی است که به صنایع مدرن ضروری است و میتواند که افغانستان را در نهایت به یکی از مهمترین مرکز استخراج معدن در جهان تبدیل نماید."

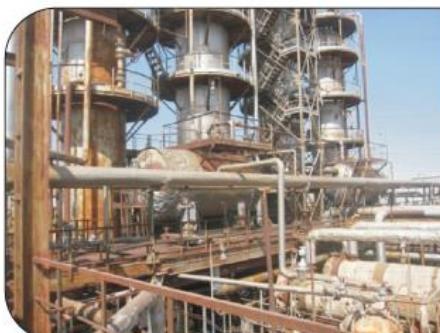
علاوه بر این، ذخایر هنگفت از نفت و گاز طبیعی وجود دارد.

۲. نفت و گاز طبیعی

افغانستان در حدود ۳.۸ میلیارد متر مکعب بشکه نفت بین ولایات جوزجان و بلخ در شمال کشور دارد. برای یک کشور که تنها مصرف ۲ میلیون بشکه نفت را در سال دارد این مقدار خیلی زیاد میباشد. در این سطح از مصرف، ذخایر مذکور میتواند که برای ۲۰۰۰ سال ادامه پیدا کند و به این معنی است که مقدار زیادی آن صادر گردد. بسیاری از نفت خام کشف نشده در حوزه افغان-تاجیک قرار دارد. علاوه بر این، بخش زمین‌شناسی ایالات متعدد و وزارت معدن و صنایع مشترکاً منابع گاز طبیعی در شمال افغانستان را در حدود ۴۴۲ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی و ۵۶۲ Mbbi مایعات گاز طبیعی را ثبت نموده است که بیشتر آن در حوضه دریای آمو موقعیت دارد.

در دسامبر ۲۰۱۱ ، افغانستان یک قرارداد استخراج نفت را با شرکت ملی نفت چین (CNPC) برای اکتشاف سه ساحات نفتی در امتداد دریای آمو به امضا رسانید. CNPC تولید نفت افغانستان را در اکتبر ۲۰۱۲ آغاز نموده و فعلاً ۱.۵ میلیون بشکه نفت را در سال استخراج مینماید.

اولین تصفیه خانه افغانستان در ولايت بلخ در ماه آگوست ۲۰۱۳ به عنوان شرکت بین گروپ شرکت‌های کام و یک گروپ آذربایجانی افتتاح شد. تصفیه خانه مذکور دارای ظرفیت ۱۵۰۰۰ تن نفت در یک ماه میباشد. این تصفیه خانه در حال گسترش میباشد تا ۴۵۰۰۰ تن نفت را در یک ماه تصفیه نماید. کیفیت نفت مذکور توسط شرکت SGS (یک شرکت سویسی میباشد) تأیید میشود.

پروژه گاز طبیعی شیرغان

پروژه گاز طبیعی شیرغان شامل احیای ساحات گازی و اعمار ۲۰۰ میگاوات استیشن گازی برق میباشد (و به شمال شرق کشور برق را توزیع خواهد نمود) که عمر متوجه آن ۲۰ سال تخمین گردیده . همچنان این پروژه شامل احیای فایریکه ۴۸ میگاواته در فایریکه کود و برق مزار شریف میباشد. تخمین گردیده است که ساحه گازی مذکور بیشتر از ۳۰ سال دوام پیدا کند. سرمایه گذاری مجموعی این پروژه تقریباً ۶۵۰ میلیون میباشد که توسط بانک انکشاف آسیایی ADB و ایالات متحده امریکا (OPIC, USAID)

گاز طبیعی کپریس شده (CNG) برای موتورها و جنتراتورهای

وزارت معدن و پترولیم یک باب استیشن سی ان جی و یک مرکز تبدیل برای موتورها را موفقانه تاسیس نموده است. گاز طبیعی در حال حاضر از ساحات گازی شیرغان تأمین میگردد. وزارت معدن و پترولیم مرکز سی ان جی را در شیرغان به مزایده (داوطلبی) قرار داده است. هر کمپنی که برنده شد، میتواند مارکیت افغانی سی ان جی را انکشاف بدهد و از وسعت آن مفاد نماید.

مزایده (داوطلبی) حوزه افغان تاجک

حکومت افغانستان در ماه دسمبر ۲۰۱۳ حقوق بهره برداری شش حصه هایدو کاربن را که ۱۴۷۴۵ کیلومتر مربع ساحه را تحتا میکند به سه شرکت به مزایده (داوطلبی) سپرد. شرکتهای مذکور شامل شرکت بین المللی پترولیم ترکیه (TPIC) ، نفت در اگن از متحده عرب امارات (Dragon Oil) و شرکت نفت و گاز افغانی بنام غضنفر گروپ میباشد . تخمین میشود که بخش حوزه که تحت قلمرو افغانستان است در حدود ۱۵۹۶ میلیون بشکه نفت خام ، ۱۵۶۸۷ میلیارد مکعب گاز طبیعی و ۵۶۲ میلیون بشکه مایعات گاز طبیعی را دارا میباشد.

۲.۳. فرصت‌های معدن کاری

افغانستان دارای یک رژیم دوستانه سرمایه گذاری در بخش معدن کاری میباشد و شامل موارد ذیل است:

- مالیات پایین شرکتی ۲۰٪
- انتقال خسارات مالیاتی نا محدود
- حق الامتیاز از تولید ناخالص فیس استفاده سطحی
- عدم مالیات بالای تجهیزات معدن کاری
- استهلاک تجهیزات سرمایه گذاری شده توسط میتوود خط مستقیم به اساس عمر تجهیزات یا به اساس ۵ سال (هر کدام میتوود که کم باشد)
- مصارف قبل از تولید میتواند که به سرمایه تبدیل گردد و میتواند که در طول عمر معدن یا در جریان ۱۵ سال کشیده شود (هر کدام میتوود که کم باشد)
- ثبات مالی برای ۸ سال
- قانون اساسی افغانستان تضمین نموده است که هیچ نوع ملی بودن سرمایه گذاری صورت نخواهد گرفت حتی اگر در حکومت تغییر هم بیاید
- رژیم حق الامتیاز در مطابقت با معیارهای بین المللی

- پروسه ساده جواز دهی
- تضمین عودت مفاد
- تبادله اسعار و
- میکانیزمهای واضح و شفاف حل مذاقات

افغانستان به سمت ایجاد نمودن یک موافقنامه معدن کاری به سطح جهانی در حرکت میباشد و این موافقنامه شامل موارد ذیل خواهد بود: حقوق روشن و بیانیه تعهدات طرفین، ماده ها و طرز العمل ها تفصیلی مربوط به حل مذاقات، معلومات راجع به شناسایی / استخراج یک ذخیره معدن (امکان ندارد که حین مزایده (داوطلبی) یک سرمایه گذار بتواند که یک پلان تفصیلی انکشافی را ترتیب نماید) و ماده های تفصیلی در مورد تنظیم محیط زیست (بشمول رعایت از IFC/EQUATOR / و معیارهای بین المللی).

منابع

بخش زمین شناسی ایالات متحده یکجا با وزارت معدن و پترولیم یک سروی را در سال ۲۰۰۶ برای انداخت و در سال ۲۰۱۱ آنرا تکمیل نمود. سروی منکور ۳۰٪ کشور را بشمول ساحت مشهور تحت پوشش گرفت . به اساس این سروی منابع کشف نا شده و منابع از قبلا شناسایی شده افغانستان طوری ذیل میباشد:

شکل توضیحی ۱: تخیین ذخایر معدن افغانستان

ذخایر طبیعی	مقادیر
مس	57.8mt
آهن	2,438mt1
طلای	2,698kg
بارایت	151.5mt
بوکسیت	4.5 mt3
عنصر خاکی کمیاب	4.88mt3

علاوه بر این دیگر منرالها نیز به مقدار زیادی در افغانستان وجود دارد که عبارت است از: آزبست تالک مگنزیت، خاک سیلیسیات کرومیت ، ریگ شیشه ای، گرافیت ، ذغال سنگ، سرب و زنك ، سنگ لاجورد، سنگ Pegmatite ، سنگ گوگرد، نیوبیم ، فاسفورس، یورانیم و توریم . مس

در سابق مس در ولایات هرات و فراه در غرب، کاپیسا در شرق، قندهار و زابل در جنوب کشور استخراج شده است. در این اواخر بالای ساحت عینک ، دربند و جوخر نیز تمرکز صورت گرفته است. مس عینک دارای درجه ۲.۳٪ مس به اندازه ۲۴۰ میلیون میتریک تن تخیین گردیده است. حکومت افغانستان مس عینک را در سال ۲۰۰۶ به مزایده (داوطلبی) عامله داد و امتیازات آنرا در ماه فبروری ۲۰۰۷ اعطای نمود. ۹ شرکت معدن کاری از کشورهای آسترالیا، چین، هند، و ایالات متحده اظهار علاقمندی نمودند. سپس یک شرکت چینی بنام China Metallurgical Group برنده مزایده (داوطلبی) گردید

رهنمود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان

و معدن مس عینک لوگر به ۳ میلیارد دالر برای ۳۰ سال به شرکت مذکور به اجاره داده شد. این در تاریخ افغانستان بزرگترین مقدار سرمایه‌گذاری را تشکیل میدهد. همچنان تصور میشود که ساحه مذکور داری دومین ذخایر بزرگ سنگ مس جهان به ارزش ۸۸ میلیارد دالر میباشد.

همچنان ذخایر غنی از منرالها در شش ولایت کشور به ارزش ۲۵۰ میلیارد دالر نیز شناسایی گردیده است. ذخایر مس به مقدار ۴۵ میتریک تن در ولسوالی بلخ آب و لایت سرپل کشف شده است. ذخایر اضافی به ارزش ۴۳ در ولایت لوگر و هرات نیز شناسایی شده است. ذخایر مس و طلا به ارزش ۳۰ میلیارد دالر در زرخاشو ولایت غزنی و ذخایر لیتیوم به ارزش ۲۰ میلیارد دالر در ولایات فراه و نیمروز کشف گردیده است.

حکومت افغانستان در ماه دسمبر ۲۰۱۲ حقوق استخراج معدن مس شایده در ولایت هرات و معدن مس بلخ آب را به گروپ منرالهای افغان و گروپ طلا و منرالهای افغان اعطای نمود.

ذغال سنگ

افغانستان دارای ذخایر بزرگ ذغال سنگ میباشد. از ذغال سنگ به حیث تولید صنایع کوچک (مانند تولید سیمنت، نساجی و پروسس غذا) و مواد سوخت خانگی استفاده صورت گرفته است. ذغال سنگ در ناحیه شمالی کشور از ولایات تخار و بدخشنان الی مرکز و از آنجا تا غرب کشور پیدا میشود. اکثریت ذخایر ذغال سنگ اکتشاف نه دیده است.

سنگهای قیمتی

از خیلی قیم افغانستان مشهور به استخراج ذخایر سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی اش میباشد. این ذخایر شامل اکوامرین، زمرد، فلورایت، گارنت، کنزیت، یاقوت، یاقوت، یاقوت کبود، لاجورد، توپاز، تورمالین، و انواع کوارتز میباشد. ساحتان مهم سنگهای قیمتی عبارت است از بدخشنان، جگلک، نورستان، و دره پنجریور. معدن کاری سنگهای قیمتی به شکل ساده

و دستکی صورت میگردد. سنگهای قیمتی اکثرا به شکل غیر قانونی آن استخراج گردیده و به هند و پاکستان فاچاق میشود که در آنجا قطع و پالش میگردد. فرستهای خیلی زیادی سرمایه‌گذاری وجود دارد تا مشینتری عصری آورده شود و استخراج سنگهای مذکور به شکل عصری صورت بگیرد.

طلا

طلاء در حال حاضر در ذخایر ریگی سمنی و لایت تخار توسط کارگران معدن استخراج میشود. این ذخیره طلا واقع دره دریایی پنج میباشد و در حدود ۲۰ تا ۲۵ میتریک تن طلا را دارد. ذخایر طلای ریگی در دره های انجیر، حصار، نورابه و دره های پنج بدخشنان یافت گردیده است. ولایت هلمند دارای ذخایر زیادی طلا میباشد و همچنان ذخایر مس به ارزش ۵۰ میلیارد دالر در ولایت غزنی نیز شناسایی شده است.

حکومت افغانستان یک موافقنامه را با یک شرکت افغانی بنام منابع طبیعی کرسنال افغان به ارزش ۵۰ میلیون دالر جهت معدن کاری در معدن قره زخان در شمال ولایت بغلان به امضا رسانید. تولید آن در سال ۲۰۱۳ آغاز گردید. معدن دومی طلا توسط یک کمپنی امارات متحده Westland General Trading LLC در نورابه در شمال ولایت تخار در حال اکتشاف میباشد.

رهنمود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان

سنگ آهن

بزرگترین ذخایر اکساید آهن در افغانستان در حاجی گک ولایت بامیان قرار دارد. ذخیره مذکور ۳۲ کیلومتر وسعت دارد و شامل ۱۶ زون جدگانه می‌باشد، طول آن ۵ کیلومتر و عرض آن ۳۸۰ متر و عمق آن ۵۵۰ متر می‌باشد. ۷ زون آن به تفصیل مطالعه گردیده است. معدن اولیه آهن ۸۰٪ ذخیره را تشکیل مدهد و شامل مگنتیات، پایرايت، و کمی چلکوپایرايت می‌باشد. متقاضی ۲۰٪ آن اکسیدايز شده است و شامل سه نوع هماتیت (فریک اکساید) می‌باشد. موجودیت معدن ذغال سنگ نزدیک شاباشک و آوردن برق به ساحه مذکور در آینده میتواند که به پک ساحه امیدوار کننده برای اکشاف صنعت آهن افغانستان مدل گردد که در این زمینه مطالعات قدماتی نیز صورت گرفته است. هچنان معدن حاجی گک داری عنصر نیوبیوم می‌باشد که در تولید آهن هادی برق از آن استفاده می‌شود.

حکومت افغانستان سه حصه معدن حاجی گک را در ماه نومبر ۲۰۱۱ به هفت شرکت هندی اعطا گردید که توسط NMDC Ltd و Steel Authority of India Ltd و Kilo Goldmines آن به گردید.

جمهوری اسلامی افغانستان معدن سنگ آهن دیگری را به مزایده (داوطلبی) میدهد که در ۱۱۰ کیلومتری معدن سنگ آهن حاجی گک قرار دارد. ذخیره مذکور که بنام سیاه دره مسمی است در حدود ۴۰۰ میلیون تن ذخیره سنگ آهن دارد.

لیتیوم

افغانستان دارای ذخایر عظیمی از لیتیوم می‌باشد تا آنجا که پنtagon در یادداشت خفیه اش افغانستان را عربستان سعودی لیتیوم ۳ نامیده است. ذخایر به شکل لیتیوم کلوراید در ولایات هرات و نیروز در غرب و ولایت غزنی پیدا می‌شود. لیتیوم در سنگهای سخت به شکل اسپادومین یا امونیم سلیکیت pegmatite در ولایات بدخشنان، ننگرهار، نورستان، و ارزگان نیز پیدا می‌شود. یک pegmatite پگماتیت در کوه‌های هندوکش دارای ۲۰٪ الی ۳۰٪ اسپادومین می‌باشد.

بیریلیوم

۱۰ ساحت بیریلیوم در ولایات لغمان و ننگرهار شناسایی شده است و ارزش آن به ۸۸ میلیارد دلار میرسد.

عناصر خاکی کمیاب

به اساس تخمین سپتember ۲۰۱۱ بخش زمین شناسی ایالات متحده، کاربونیت ساحه خانه شین در جنوب هلمند دارای ۱.۴ میلیون میتریک تن عناصر خاکی کمیاب می‌باشد

بورانیم

ولایت هلمند افغانستان دارای ذخایر کافی بورانیم می‌باشد.

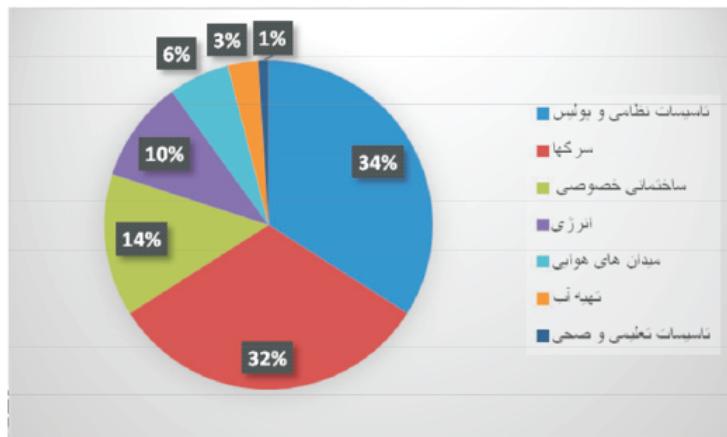
<http://www.nytimes.com/2010/06/14/world/asia/14minerals.html?pagewanted=all>

بخش ۳: سکتور ساختمانی و مواد ساختمانی

۱.۳: سکتور ساختمانی

سکتور ساختمانی بعد از سال ۲۰۰۱ به سرعت گسترش نموده است و یکی از مهمترین راننده رشد اقتصادی در دهه اخیر بوده است. سکتور ساختمانی ۸٪ تولید ناخالص کشور را تشکیل نموده است که معادل ۱۰٪ میلیارد دلار میباشد. این رقم شامل پروگرامهای بازسازی، موجودیت جامعه بین المللی (بشمل مصارف نظامی) و افزایش هنگفت در ساختمانی خصوصی میباشد.

^۵ شکل توضیحی ۲: خلاصه مارکیتهای فرعی در سکتور ساختمانی

جزئیات سکتور ساختمانی (زنگره ارزش)

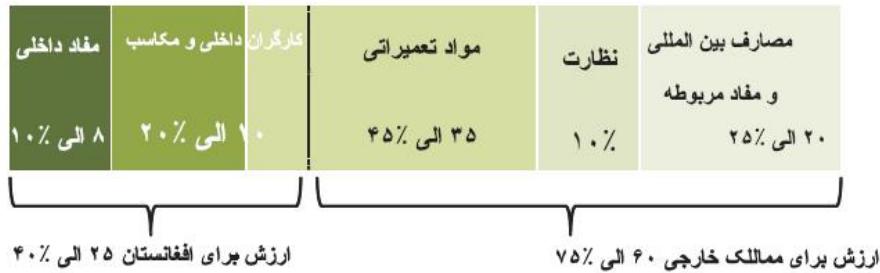
در مجموع مفاد پروژه های ساختمانی اکثراً به شرکتهای^۶ خارجی میرسد زیرا آنها قراردادیهای اصلی میباشد و مفاد کم منحیث قرار داد دست دو به قراردادیهای افغانی میرسد. علاوه براین، دو بر سه حصه مواد تعمیراتی از کشورهای پاکستان، روسیه، و به اندازه کم از کشورهای چین و امارات متحده^۷ به افغانستان وارد میشود. بنابراین برای قراردادیهای افغانی و تعویض واردات مهلت کافی وجود دارد تا سریعاً رشد نماید.

^۶ شکل توضیحی ۳: جزئیات مصارف پروژه های ساختمانی تمویل کننده گان ۲۰۰۷

^۶ دفتر مرکزی احصایه افغانستان ۱۳۸۸
پاکستانی، امریکایی، چینی و هندی میباشد رقبات کننده گان مشهور مارکیت ساختمانی افغانی شامل شرکتهای ترکی، AREU^۷، دانستن مارکیتها: قضیه مارکیت در مواد ساختمانی، ۴ جون ۲۰۰۴

^۷ AREU، دانستن مارکیتها: قضیه مارکیت در مواد ساختمانی
پروگرام سکتور خصوصی CDP، USAID، Altai Consulting، دسمبر ۲۰۰۷
^۸ به مراجعه شود www.deda.gov.af

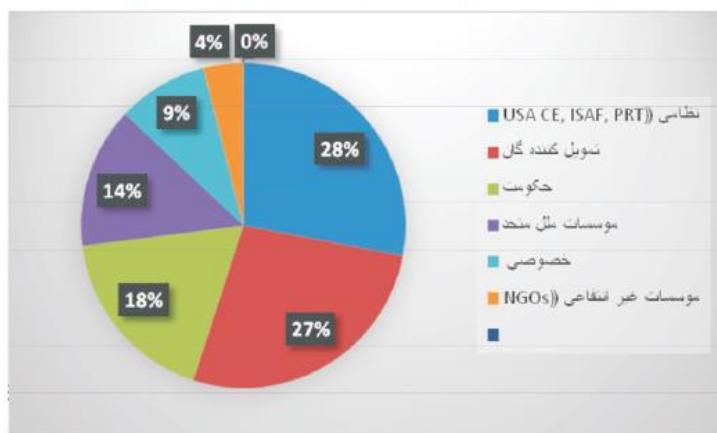
رهنمود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان

قراردادهای ساختمانی

تعداد شرکتهای ساختمانی افغانی در چند سال اخیر افزایش نموده است و سبب رقابت بیشتر برای قراردادهای محلی گردیده است. البته شرایط سخت و پیچیده تدارکات از جانب موسسات بین المللی باعث مشکلات برای شرکتهای افغانی گردیده و آنها به آسانی نمیتوانند که در مناقصه های بین المللی اشتراک نمایند. این شامل ۷۳٪ مارکیت میباشد.

شکل توضیحی ۴: لیست نهایی مشتریان پروژه های بزرگ ساختمانی سال ۲۰۰۶

مسکن

سکتور مسکن رشد نموده است و یکتعدد پروژه های بزرگ مسکن در کابل و دیگر شهرهای بزرگ کشور بشمول ایجاد یک شهرک ۱.۵ میلیون جمیعتی در شمال کابل^۱ میباشد. رشد قوی نفوس و شهرسازی سریع و تقاضای سالانه برای ۵۰۰۰۰ منازل رهایشی نمیتواند در دهه های آینده سکتور مسکن سازی را حمایه نماید. یکتعدد پروژه های بزرگ زیربنایی در افغانستان آمدنی است. لطفاً به فصل پنجم مراجعه نماید.

^۱ مراجعة شود www.deda.gov.af

۳.۲: مواد ساختمانی

مواد ساختمانی شامل سیمنت، سیخ، خشت، کاشی، ریگ و امثال آن، اسپاب و اثاثه، چوب، رنگ، مواد کمیابی و لوازم ساختمانی میباشد. این مواد ۳۵٪ الی ۴۵٪ ارزش مارکیت ساختمانی را تشکیل میدهد و معادل ۲.۷ تا ۳.۵ میلیارد دلار میباشد. ۹۲٪ پول منتظره بالای مواد ذیل به مصرف میرسد: فلات، سیمنت، خشت، ریگ و امثال آن.^۱

نظر به حجم پروژه‌های ساختمانی که در افغانستان توسط تمویل کننده یا پروگرامهای حکومتی (خاصتاً سرک و خط آهن) در جریان ویا در پلان است، بنا توأم با رشد نفوس و عاید سرانه در ده سال آینده مارکیت مواد تعمیراتی خیلی قوی باقی خواهد ماند. پروژه‌ها شامل بازسازی ترانسپورت، برق، زیر بنای آبی و ساختمان منازل رهایشی میباشد. تقاضاهای تمویل کننده گان برای کیفت و کمیت عالی نمایانگر فرصتهای میباشد که برای مارکیت صادرات و سرمایه‌گذاری داخلی خوب است.

اکثریت مواد ساختمانی در حال حاضر وارد میشود و دارای کیفیت پایین میباشد. بطور مثال سیمنت عمدتاً از پاکستان و ایران وارد میشود و کیفیت آن قدر پایین است که در کشورهای منتظره قابل فروش نمیباشد. افغانستان دارای ذخیره با کیفیت عالی سنگ آهک میباشد اما فقط یک کارخانه فعال سیمنت را دارد و تولید آن نمیتواند که تقاضای داخلی کشور را مرفوع سازد.

مصارف بلند ترانسپورت، از دیاد مواد خام و عرضه کارگران محلی در سکتور ساختمانی میتواند که فرصتهای امیدوار کننده سرمایه‌گذاری را فراهم کند و میتواند که قیمت مواد خارجی را پایین بیاورد و رقبیان خارجی را متاثر سازد. مارکیت ملی برای مواد خام خیلی وسعت نموده است و شامل عده فروشی و پرچون فروشی بشمول شبکه‌های خوب توزیع میباشد. در میان مدت ظرفیت خوبی برای تولید محلی جهت صادرات وجود دارد و نسبت به تروت منابع طبیعی که وجود دارد افغانستان را در یک مفاد مقایسوی در مقایسه با کشورهای همسایه قرار داده است.

همچنان فرصتهای سودمند سرمایه‌گذاری در تولید مواد نهالی ساختمانی مانند دروازه و کلکین ها وجود دارد. اکثر این فعالیتها به سطح کوچک صورت میگیرد اما فرصتهای وجود دارد که میتواند به تولید بزرگ وسعت پیدا کند.

سیخ گول (ربیار)

فلات ۴۶٪ مواد تعمیراتی افغانستان را تشکیل میدهد. سیخ گول مواد مهم فلات را تشکیل میدهد که تقاضاً به سیخ گول در سال ۲۰۰۷ به ۴۰۰۰۰۰ تا ۴۵۰۰۰۰ میتریک تن رسیده بود که معادل ۳۰۰ تا ۳۵۰ میلیون دلار فروش آن تشکیل داده بود.

بیشترین اندازه سیخ گول از پاکستان (قریباً ۶۵۰ تا ۷۰۰ دلار فی میتریک تن) یا روسیه و کشورهای آسیای مرکزی (قریباً ۷۴۰ تا ۷۸۰ دلار فی میتریک تن) وارد میگردد. بسیار مقدار کوچک سیخ گول (قریباً ۷۵ میتریک تن در یک ماه) در فابریکه ذوب آهن عبد الرحمن واقع ولایت کندهار تولید میگردد.

اگر فابریکه سیخ گول در کابل ایجاد شود میتواند که قیمت سیخ گول خارجی را پایین بیاورد (قریباً ۶۷۰ دلار فی میتریک تن سیخ گول افغانی). اخیراً یک باب فابریکه ریخته گردی در ولایت هرات افتتاح گردیده است که توانسته است محصولات ایرانی را قطع نماید.

^۱ پروگرام سکتور خصوصی CDP, USAID, Altai Consulting، دسمبر ۲۰۰۷

رهنمود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان

فکتور مهم برای سیخ گول در پژوهه‌های ساختمانی افغانی رعایت معیارهای کیفیت میباشد و اکثر تمویل کننده گان از معیارهای **ASTM (American Society for Testing Materials)** برای مواد ساختمانی استفاده مینماید. سیخ گول تولید شده افغانستان این معیارها را برآورده نمی‌سازد و همچنان تعدادی زیادی از شرکتهای ساختمانی محلی با اهمیت این معیارها بلیت ندارد. این میتواند که یک عامل مسترد آفرهای شرکتهای ساختمانی محلی باشد.

فرصت خوب سرمایه‌گذاری برای ایجاد یک فابریکه مدرن ذوب آهن با استفاده از برق وجود دارد. نظر به سایز مارکیت افغانی معلوم میشود که در هر مارکیت منطقی کشور فرصت خوب برای ایجاد یک تعداد فابریکه‌های ذوب آهن وجود دارد.

سیمنت

سیمنت یکی از مواد اساسی اجنباس تعمیراتی را تشکیل می‌دهد و بنابراین موجودیت سیمنت با قیمت مناسب برای سکتور ساختمانی و انکشاف زیر بنای افغانستان در اولویت بالا قراردارد. در ۳ الی ۴ سال گذشته تقاضای سالانه سیمنت در حدود ۵ میلیون میتریک تن بوده است.

از ارقام موجوده کشور معلوم میشود که تولید سالانه سیمنت کشور توسط فابریکه‌های افغانی از ۱۰۰۰۰۰ میتریک تن در سال ۱۹۹۰ به ۱۶۰۰۰ میتریک تن در سال ۲۰۰۵^{۱۱} کاهش نمود. بنابراین مارکیت افغانی در دهه اخیر شاهد واردات سیمنت از فابریکه‌های پاکستانی واقع ایالتی پنجاب و خیر پختنخواه^{۱۲} بوده است.

کارشناسان صنعتی به این باور که تولید سیمنت در افغانستان نظر به دلایل ذیل میتواند رقابتی باشد:

- سیمنت که در داخل تولید میشود دارای حفاظت ترانسپورتی میباشد زیرا انتقال سیمنت قیمت است.
- افغانستان دارای یک تعداد ساختات میباشد که از لحظه ایجاد فابریکه‌های سیمنت امیدوار کننده است و سنگ آهک، ذغال سنگ، جیپسم، نزدیکی به مارکیت و لینهای برق شاخصهای مهم برای ایجاد چنین فابریکه‌ها شمرده میشود.

افغانستان یکقدار سیمنت را تولید مینماید و مهمترین فابریکه آن فابریکه بازسازی شده سیمنت غوری واقع پلخمری میباشد اما به نسبت مقدار پایین تولید نمیتواند که تقاضاهای فعلی سیمنت را مرفوع سازد. کوشش‌ها در مورد احیا نمودن تصدیبهای دولتی (در هرات، جبل السراج) تا به امروز نتیجه نداده است و فرستهای افزایش نمودن استفاده از سیمنت داخلی در پژوهه‌های ساختمانی تحقیق نگرددیده است. بخارتریکه سرمایه‌گذاران به این سکتور جذب شوند و ظرفیت تولید داخلی ایجاد گردد حکومت افغانستان باید یک موقتفتمه پیشگیرانه را با تمویل کننده گان و موسسات ماننده OPIC به امضا رساند تا جلو احتمال اثمار نمودن سیمنت پاکستانی به قیمت‌های نازل در مارکیت افغانی گرفته شود زیرا پاکستان به این کار میخواهد که تجارت سیمنت را در داخل پاکستان^{۱۳} حفاظت نماید.

سه فرستهای عمده سرمایه‌گذاری در تولید سیمنت در افغانستان وجود دارد:

- جبل السراج در ولایت پروان، چندین سال میشود که این فابریکه تولید ندارد و نیاز به فابریکه جدید دارد تا سیمنت را تولید نماید. قابله عده جبل السراج موقعیت آن میباشد که در نزدیکی کابل قرار دارد. در حال حاضر سرک که جبل السراج را با شاهره کابل وصل میسازد در وضع خوب قرار دارد.

سرمایه‌گذاری تخمین شده مورد نیاز: ۲۳۰۰۰۰۰ میلیون دالر

- پلخمری، کیفیت و مقدار منابع منزلي نزدیک سیمنت غوری بسیار عالی میباشد. البته این اقتصادی خواهد بود که بخشهای موجوده غوری^{۱۴} و ۲ احیا گردد و اعمار بخشهای ناتکمیل شده تکمیل گردد. همچنان اعمار یک فابریکه بزرگ مدرن اقتصادی تمام خواهد شد.

سرمایه‌گذاری تخمین شده مورد نیاز: ۱۵۰۰۰۰۰ میلیون دالر

^{۱۱} افغانستان: تجدید و اکتشاف دوباره، سرویز میر شناسی افغانستان، چون ۲۰۰۸ AREU^{۱۲}، دانسته مارکنهای: قضیه مارکیت در مواد ساختمانی، چون ۲۰۰۴

^{۱۳} مصاحبه با نماینده پروژه EGGI تمویل USAID ۲۸ نومبر ۲۰۱۰

سرمایه‌گذاران: شرکت عامه و شخصی البته جهت بدست آوردن سرمایه به تضمین بانکی نیاز خواهد بود.

هرات، ساحه سیمنت هرات چندین موارد مثبت را برای ایجاد فابریکه سیمنت دارا میباشد. این ساحه نزدیک مرکز بزرگ مردم میباشد و عرضه سنگ آهک و گل نزدیک آن میباشد. ذغال سنگ در ۱۴۰ کیلومتری شمال فابریکه در معدن سیزک قرار دارد و برق آن از کشور ایران توسط لینهای برقی انتقال داده شده است. وزارت معادن و پترولیم احیای فابریکه را به مناقصه داده است.

سرمایه‌گذاری تخمین‌شده مورد نیاز: ۱۰۰ الی ۲۰۰ میلیون دالر
سرمایه‌گذاران: شخصی یا شرکت عامه و شخصی البته جهت بدست آوردن سرمایه به تضمین بانکی نیاز خواهد بود.

بلاکهای کانکریت

بلاکهای کانکریت یکی از مواد داخلی مشهور ساختمانی شمرده میشود. احیا نمودن یا توسعه دادن به فابریکه های موجوده تولید یا ایجاد فابریکه های جدید میتواند فرصت خوب برای سرمایه‌گذاری باشد.

خشت

در افغانستان از خشت خام یا پخته در کارهای ساختمانی استفاده میشود و ۱۶٪ مواد تعمیراتی پروژه های ساختمانی را تشکیل میدهد. خشت خام یا پخته توسط مشتبین کوچک داخلی تولید میگردد. نظر به قیمت بلند تر انسپورت، فرصتها برای توسعه و احیای تاسیسات تولید محلي وجود دارد. از ۲۰۰۱ به بعد در ظرفیت تولید خشت پخته از پاکستان به افغانستان یک تغیر قابل ملاحظه صورت گرفته است و خشتهای پخته در ولایات کابل، هرات، سمنگان و خوست^{۱۴} تولید میگردد. البته مالکین بیشترین این فابریکه ها پاکستانیها میباشد و فعالیت آن توسط آنها به پیش بردہ میشود. همچنان فعالیتهای این فابریکه ها (مانند فابریکه خشت سادات لیمند در کابل) به نسبت شرایط ضعیف کاری و استفاده از کار خردسالان تحت تنقید قرار گرفته است. به همین علت است که بر علاوه مسائل حقوقی پسر قراردادیهای بین المللی از چنین شرکتها دوری می ورزند و باعث عدم اکشاف تجارت افغانی در تولید خشت میگردد.

ریگ و امثال آن

ریگ و امثال آن ۷٪ مواد تعمیراتی پروژه های ساختمانی را تشکیل میدهد. تقریبا تمام ریگ و جفل در داخل افغانستان تولید میشود، اما ۱۵٪ عرضه آن توسط شرکتهای^{۱۵} مجاز تهیه میگردد و تنظیم نمودن این فعالیتها وجود ندارد. باز هم کیفیت تولید تشویش اولیه مشتریان ریگ و جفل را تشکیل میدهد. ریگ باید شسته شود و جفل باید طوری زاویه دار باشد تا محصول آن از نگاه وظیفوی و ساختاری خوب باشد. البته نسبت موجودیت بازار سیاه، از کیفیت این مواد^{۱۶} تضمین صورت گرفته نمیتواند.

فرصتها برای اصلاح کیفیت تولید، فروشات تجهیزات و استفاده از ساختات جدید معدن کاری وجود دارد. همچنان قابل یادآوری است که فراوانی ریگ طبیعی افغانستان میتواند که در تولید شیشه تعمیراتی دارای کیفیت عالی از آن استفاده بعمل آید چون بیشترین مقدار آن در حال حاضر از ازبکستان، روسیه، ایران، بلجیم، پاکستان، چین، و قرقستان^{۱۷} وارد میشود.

^{۱۴} افغانستان: تجدید و اکشاف دوباره، سروی زمین شناسی انگلستان، جون ۲۰۰۸

^{۱۵} مصاحبه با نمائنده پروگرام EGGI تمویل USAID ۲۰۱۰ نومبر

^{۱۶} قابل ذکر است که وزارت معادن و پترولیم پالیسی جریان بالای ماد ساختمانی را ایجاد مینماید که موضوعات شکلی کردن، تنظیم و تطبیق مقررات در سکتور ماد ساختمانی را رفع میکند. نصوص میشود که این سند در ربع سوم سال ۲۰۱۱ به نشر خواهد رسید.

^{۱۷} فرصتها مارکیت: سکتور ساختمانی، آفسا

چوب

چوب که در پروژه‌های تعمیراتی استفاده می‌شود از روسیه یا پاکستان وارد می‌شود و از چوب پاکستانی در پروژه‌های کوچک ساختمانی استفاده صورت می‌گیرد در حالیکه از چوب روسی دارای کیفیت عالی در بیشترین پروژه‌های ساختمانی استفاده بعمل می‌آید. بطور مجموعی در مورد تقاضا و عرضه چوب به اساس قیمت، نوع و استعمال آن معلومات محدود بازار وجود دارد.

چوب افغانستان دارای کیفیت عالی می‌باشد که از نورستان، کنر، ولایات شمالی کشور مانند بدخشان، سرپل و جوزجان بدست می‌آید. البته موجودیت یک سیستم نامناسب قانونی و جواز دهنده برای برداری از چوب جنگلات کشور باعث گردیده است تا از چوب منحیت مواد ساخت استفاده بعمل آید ویا به شکل قاچاق از کشور کشیده شود.

علاوه بر این ارزش چوب طبیعی افغانستان به علت نبود تاسیسات برای در عمل آوردن چوب (خشک نمودن چوب به شکل مصنوعی تا از ترکیدن و تاب آن جلوگیری بعمل آید) از بین میبرد. این به این معنی است، هر شرکتی که میخواهد از چوب افغانستان استفاده کند آنرا اجتہ در عمل آوردن به کشور^{۱۸} خارجی صادر نماید و سپس آنرا دوباره وارد نماید. البته به استثنای چندین شرکتها، بعضی از شرکتها چوب را از روسیه وارد خواهد نمود و از عمل قبلی صرف نظر خواهد نمود.

کیفیت چوب مانند همه مواد تعمیراتی خیلی مهم می‌باشد و فعلاً هیچ نوع تست کردن کیفیت چوب وارد شده در کشور وجود ندارد. همچنان شرکتهای ساختمانی معلومات محدود را در مورد منشا و کیفیت چوب وارد شده دارد و این باعث می‌شود که فروشنده‌های خارجی^{۱۹} از خریداران افغانی سو استفاده نماید. البته فرصت‌های واضح برای ایجاد صنعت عرضه نمودن چوب دارای کیفیت عالی به مارکیت افغانی وجود دارد.

جبیسم

از جبیسم در دیوارها و سقف‌ها استفاده می‌شود یا در افغانستان از آن مانند مواد ریزه در پلاستر و سیمنت استفاده می‌شود. در سه سال اخیر بین ۳۵ تا ۴۰ تا ۴۵ شرکتهای کوچک افغانی واقع دشت برچی کابل تولید پلاستر جبیسم را آغاز نموده است و عین عمل تولید پلاستر جبیسم در ولایت ننگرهار^{۲۰} هم آغاز گردیده است. تقاضای داخلی برای جبیسم سیار زیاد است و سالانه ۲۵۰۰۰ میتریک تن جبیسم به مصرف میرسد و در دو سال آینده مصرف آن به ۱۰۰۰۰۰ میتریک تن در سال خواهد رسید این در حال خواهد بود که صنعت^{۲۱} سیمنت افغانستان توسعه یابد.

البته ضعف بزرگ در مارکیت تولید محدود مواد خام می‌باشد. چون افغانستان دارای ذخایر غنی دارای کیفیت عالی جبیسم (مانند ذخایر دودکش در ولایت بغلان) می‌باشد باز هم بیشترین ذخایر طبیعی استخراج نه گردیده است. سپس فرصت‌ها برای ایجاد تاسیسات معدن کاری در این ساحه باید مطالعه شود تا مارکیت جبیسم به شکل بالقوه حمایه گردد.

دروازه‌ها و کلکین‌ها

تولید فلی در دروازه و کلکین‌ها با استفاده از تکنالوژی کهنه صورت می‌گیرد و تقاضای داخلی را مرفوع نمی‌سازد. فرصت‌های سرمایه‌گذاری برای اصلاح و توسعه این پروسه وجود دارد.

کاشی

مواد خام برای تولید کاشی سرامیک و دیگر محصولات سرامیک در افغانستان پیدا می‌شود. تقاضای بلند و قیمت‌های گزاره ترانسپورتی نمایانگر پوتانشیل بزرگ برای سرمایه‌گذاری در تاسیسات تولید داخلی می‌باشد.

اسفالت

ظرفیت تولیت داخلی اسفالت تقاضای بلند اعمار سرکها و فعالیتهای بازسازی را برآورده نمی‌سازد. پوتانشیل مفاد بزرگ برای توسعه تولید داخلی وجود دارد.

^{۱۸} مصاحبه با نماینده پروژگرام MEDA تمویل ASF، ۲۵ نومبر ۲۰۱۰ AREU^{۱۹}، دانستن مارکیتها: قضیه مارکیت در مواد ساختمانی، جون ۲۰۰۴

^{۲۰} این شرکتها جبیسم را با استفاده از اتشخانه، چکش آسیاب با حرارت بالا به پودر تبدیل نموده اند از خریطه (۲۵ کیلومتر و زنی) پر نموده و به ۱۵۰ دوکانداران میفروشند، افغانستان: تجدید و انکشاف دوباره، سروی زمین شناسی افغانستان، جون ۲۰۰۸

^{۲۱} Ibid.

مواد عصری ساختمانی

علاوه بر مواد سنگی تعمیراتی که قبلاً ذکر گردید تقاضای بلند برای مواد پیشرفته وجود دارد، این مواد شامل مصروفات فولادی، پایپهای پی وی سی، سرپوش برای منهول وغیره می‌باشد. یک باب فایریکه تولید تخته‌های ساندویچی عالیّ دار بطور موفقانه در این اوآخر در کابل آغاز به فعالیت نموده است.

کارگران و مکاسب

سکتور ساختمانی نقش عمده را در ایجاد کاریابی بازی می‌کند. به اساس تخمین در سال ۲۰۰۷ بیشتر از ۳۰۰۰۰ نفر در سکتور ساختمانی به کار گماشته شده بودند. سکتور ساختمانی نیاز به یک سلسه مهارت‌ها و مکاسب متنوع دارد که شامل مهارت‌های مسلکی، تخصصی، مدیریتی و حرفه‌ای می‌باشد. فرصت‌های زیادی برای شرکتهای خدماتی وجود دارد تا به مارکیت افغانی داخل شود:

- مهارت‌های حرفه‌ای: شامل مهارت‌های مربوط به فلزکاری، نجاری، نلدوانی، پلاستر، سنگ کاری، بشمول برقی می‌باشد. راه‌های زیادی وجود دارد که توسط آن مردم میتواند که آموزش بیبینند و شامل شاگردی غیر شکلی، انسټیتویوت های تخصصی دولتی و برنامه‌های انفرادی تمویل کننده گان می‌باشد. همچنان تقاضا از جانب مدیران شرکتهای ساختمانی برای آموزش در مکاسب مشخص وجود دارد و در این زمینه علاقمندی بیشتری برای آموزش نلدوانی، کارگران کانکریت، و برقی وجود دارد.

- مهارت‌های مسلکی و مدیریتی: بیشترین شرکتهای ساختمانی افغانی همه کاره می‌باشد. موسسات وجود ندارد تا پلانگذاری شهری، خاکبرداری و جاده بندی کردن یا سروی نمودن مقداری را اجرا نماید و در جاهای که نیاز به تخصص می‌باشد این شرکتها مجبور هستند تا متخصصین خارجی را به حساب پروره توظیف نمایند.
- عرضه مهارت‌های لازم انجینیری کم است و فقط ۷۰۰ مهندسین (به شمول مهندسین، و انجینران تخصصی و برق) در سال فارغ می‌شوند. همچنان کوریکولوم بخش انجینیری از تخصصکهای کهنه دوران روس استفاده مینماید و فقط یک راهنمای انجینیری به زبان دری (توسط داکتر لوگر خان) وجود دارد و آموزش محدود در نرم افزارهای تخصصی مانند AutoCAD, Primavera, MS Project, QC^{۱۱} و وجود دارد.
- مهارت‌های پلانگذاری پروره: این مهارت‌ها در افغانستان ضعیف می‌باشد و کمتر از ۳۰٪ شرکتها در این زمینه آموزش دیده اند. همچنان شرکتهای ساختمانی افغانی از نرم افزارهای پلانگذاری استفاده محدود مینماید.
- مهندسی: تجارت مهندسین در افغانستان محدود می‌باشد و تقاضا برای مهندسین نیز پایین است. علت آن اینست که در حال حاضر بازسازی فعلی به عوض دیزاین بالای کارکردگی و عاملیت تأکید بیشتر مینماید و سپس مهندسی ندرتا در اولویت مشتریان (تمویل کننده گان و سکتور خصوصی) یا عرضه کننده گان (شرکتهای ساختمانی) قرار می‌گیرد.

^{۱۱} این ارقام از ارقام نمونه بی برون کشیده شده است که از آن در رایور برنامه سکتور خصوصی USAID, Altai Consulting برج نسیم ۲۰۰۷ استفاده گردیده بود. این ارقام شامل کارگران نیمه ماهر و مدیران ساحری و انجینیران دارمی و مؤقتی می‌باشد.

^{۱۲} Ibid

بخش ۴: پروژه‌های بزرگ زیربنایی

۱.۴ مرور

قبل از تهاجم اتحاد جماهیر شوروی زیربنای افغانستان باوجود که سطح انکشافی آن در آن زمان محدود بود، زیربنای که افغانستان ایجاد نموده بود به اثر جنگها در طول ۳۰ سال و بعد از سقوط رژیم طالبان در سال ۲۰۰۲ و در نتیجه تخریب مستقیم و حفظ و مراقبت ضعیف از بین رفت.

به همین علت افغانستان دچار کسر اساسی زیربنایی می‌باشد. شبکه ملی خط آهن وجود ندارد، سیستم برق به سرعت توسعه نموده است اما نمیتواند که تقاضای فلی را که ۲۵٪ سالانه در حال افزایش است به درستی مرفوع سازد، سرک حقوقی افغانستان تکمیل گردیده است اما سرکهای فرعی و دومی به قدریزی نیاز دارد و ظرفیت کم برق آبی افغانستان انکشاف نموده است. حکومت افغانستان و تمویل کننده گان این موضوعات را جدا تشخیص نموده است و خلی پیشرفت هم صورت گرفته است اما باز هم خیلی کار در این زمینه وجود دارد. به این اساس در ۳۰ الی ۵۰ سال آینده افغانستان شاهد پروژه‌های بزرگ زیربنایی خواهد بود تا افغانستان بتواند چهارچوب زیربنایی را ایجاد نماید که در عین سطح انکشاف توسط کشورهای همسایه از آن استفاده صورت می‌گیرد.

داوطلبی‌ها برای بیشترین پروژه‌ها به سطح ملی و بین المللی به اعلان گذاشته می‌شود. لطفاً به ویب سایت خدمات بازسازی و انکشافی افغانستان (www.ards.gov.af) (ARDS) مراجعه نمایید.

ساحت کلیدی که در ۵ سال آینده شاهد بیشترین فعالیت‌های اقتصادی خواهد بود شامل ذیل است:

ایجاد شبکه خط آهن

بخش اول از آنچه به عنوان یک شبکه ملی در نظر گرفته شده است وقتی تکمیل گردد که مزار شریف از طریق خط آهن با بیرونی و از آنجا به شبکه‌های آسیای میانه و اروپا متصل می‌شود، کار اعمار خط آن اتصال افغانستان با کشور همسایه ترکمنستان نیز راه اندازی شده است. هزینه خط آهن منکور ۸۰۰ میلیون دلار تخمین گردیده است که توسط بانک انکشاف آسیایی پرداخته می‌شود. خطوط آهن دیگر که پیشنهاد گردیده است شامل خطوط ذیل می‌باشد: (۱) خط آهن شمال جنوب بین مزار شریف و کندز تا حاجی گک و کابل تا عینک و جلال آباد (سهمهی افغانستان ۹۰۰ کیلومتر)، (۲) جلال آباد طورخ (سهمهی افغانستان ۷۵ کیلومتر) و بعداً به لنديکوتل (سهمهی پاکستان ۲۳ کیلومتر)، (۳) گورانی (ایران) هرات (افغانستان ۶۲ کیلومتر)، (۴) انتایرت اموم نظر (سهمهی ترکمنستان ۹۰ کیلومتر) و اقینه اندخوی شیرغان (سهمهی افغانستان ۱۰ کیلومتر) و (۵) تکمیل خط آهن تورغندی هرات (سهمهی افغانستان ۱۰۰ کیلومتر).

توسعه شبکه سرکها

بازسازی و ترمیم ۲۷۰۰ کیلومتر سرک حقوقی افغانستان اخیراً تکمیل گردید. هردو موسسات بانک جهانی و بانک انکشاف آسیایی وجوه هنگفت را تعهد نموده اند تا صد ها کیلومتر سرکهای دارای اولویت افغانستان را اصلاح نماید و اعمار تاسیسات جدید را جهت اتمام سرمایه‌گذاری در سکوئر معدن کاری تمویل نماید. پروژه کلیدی ذیل تحت غور گرفته است: (۱) دهليز سرک شرق غرب، (۲) تبدیل نمودن شاهراه کابل جلال آباد پیشوار به یک شاهراه چهار قطاره (۹۶۶ کیلومتر)، (۳) احیا و ترمیم تونل سالنگ (۲۰۶ کیلومتر) و (۴) اعمار سرک بای پاس (بیل متک شیرین دوشی، ۲۷۵ کیلومتر).

اصلاح تهیه انرژی و توسعه سیستم برق

تهیه برق رشد قابل ملاحظه از سال ۲۰۰۱ بدینسو داشته است. افغانستان در سال ۲۰۰۱ در حدود ۵۰۰۰۰ MWH^{۱۴} برق را تولید نمود. تا سال ۲۰۰۹ این تولید به ۲.۲ میلیون MWH رسید و بین سالهای ۲۰۰۹ الی ۲۰۱۲ این تولید دوچند گردید و به ۴.۱ میلیون MWH رسید که در حدود ۷۰٪ آن توسط مملک همسایه تهیه میگردد. تا اخیر سال ۲۰۱۴ برای ۶۵٪ منازل رهایشی و ۹۰٪ تاسیسات غیر رهایشی برق تهیه خواهد گردید و کم از کم ۲۵٪ منازل روستایی از نعمت برق استفاده خواهد نمود. پرسه ایجاد برق توسط احیا فابریکه های آبی و حرارتی، بازسازی و توسعه سیستم های انتقال، ترمیم و اصلاح شبکه جهت وسعت آن و جلوگیری از ضایعات تختنیکی و تجاری، افزایش واردات برق و ادامه دادن به اکتشاف منابع تولیدی افغانستان صورت خواهد گرفت.

افغانستان چیزی نزدیک به یک دستگاه ملی ندارد. اکثریت مناطق دسترسی به برق ارزان و اقتصادی ندارد. اصلاحات فعلی در دستگاه انتقال پشمول انصال داخلی NEPSEPS و پروژه انتقال برق از ترکمنستان توسط بانک اکتشاف آسیایی از جمله برنامه اصلاحی شمرده میشود. البته اگر تمام افغانها به برق ارزان دسترسی داشته باشد در انصورت به اصلاحات و اکتشاف بیشتر نیاز است. باوجود رشد در تهیه برق، افغانستان هنوز هم با کمودی برق مواجه است. در ویالات مهم کشور افغانستان شاهد ۲۵٪ از دیدار سالانه تقاضا برای برق بوده است. تا سال ۲۰۲۰ این تقاضا به بیشتر از ۹۹۰ میگوات خواهد رسید.

بیشتر تهیه انرژی از چندین منابع میتواند بدست آید:

- از دیدار واردات برق کار اعمار پروژه انتقال لین برق شمال جنوب تمویل بانک اکتشاف آسیایی به نصف آن رسیده است و ۱۰۰۰ میگوات برق اضافی را تولید خواهد نمود و شامل اعمار لین انتقال برق ۵۰۰ kV AC از دکته قرغستان الى خوجند تاجکستان به طول ۴۵۰ کیلومتر و بعداً از آنجا شامل اعمار لین انتقال برق ۵۰۰ kV DC از سنگتوده تاجکستان به طول ۱۱۷ کیلومتر الى کابل طورخم به طول ۵۶۲ کیلومتر و بعداً از طورخم به پشاور به طول ۷۱ کیلومتر با ظرفیت ۱۳۰۰ میگوات میباشد.
- همچنان افغانستان دارای ظرفیت ایجاد ۱۰۰۰ میگوات برق از منابع گازی اش و اعمار فابریکه برق توسط گاز در شهر غان را دارد و افغانستان ظرفیت بالقوه تولید برق آبی دارد که ۲۳۰۰ میگوات تخمین شده است و میتواند که تقاضای داخلی اش را تکافو کند و همچنان میتواند که برق را به ممالک پاکستان و هند که تشنۀ انرژی هستند صادر نماید. پروژه های اولویت داده شده شامل پروژه های ذیل است: (۱) تسریع دادن تکمیل پروژه سرویی ۲، (۲) تطبیق پروژه اعمار فابریکه برق آبی کوکجه و پروژه آبیاری و (۳) اعمار بند باعده.

همچنان پلانها برای اعمار پایپ لاین گاز طبیعی از ترکمنستان از طریق افغانستان به پاکستان و هند نیز وجود دارد.

توسعه دادن به ادغام منطقوی

استفاده از ادغام منطقوی دارای میتواندکه پوتانشیل خوب برای رشد اقتصادی باشد. افغانستان در چهارراهه اقتصادهای سریع رشد و غنی از منابع آسیای مرکزی، جنوبی، و غربی قرار گرفته است. دیدگاه برای ایجاد راه جدید ابریشم یک تعهد مشترک میباشد که میتواند سرمایه گذاری سکتور خصوصی را تشویق نماید، تجارت و ترانزیت منطقوی را افزایش دهد و شبکه ارتباطات را در سراسر منطقه ایجاد نماید. ایجاد راه جدید ابریشم میتواند که افغانستان و کشورهای همسایه را کمک نماید تا ارزش منابع طبیعی را بالا ببرد، ظرفیت انسانی را ایجاد نماید، شغل را پیدا کند، عواید را از پادشاهی نموده تا خدمات را تمویل نماید و از پوتانشیل اقتصادی منطقه استفاده نماید.

ادغام منطقوی توسط برنامه اداره همکاریهای اقتصادی منطقوی آسیای مرکزی یا CAREC به پیش بردہ میشود و یک برنامه به اشتراک ده کشور میباشد که تطبیق پروژه های منطقوی در ساحه انرژی، ترانسپورت، و تسهیل تجارت را ترویج میدهد. پلان عمل CAREC بالای اکتشاف شش دهیز های CAREC تاکید می ورزد که ترانسپورت و تجارت

^{۱۴} معلومات اداره انرژی ایالات متحده: ارقام مملکت <http://www.eia.gov/countries/country-data.cfm?fips=af#elec>

^{۱۵} جمهوری اسلامی افغانستان وزارت اقتصاد سکرتیریت کمیسیون بین الوزارتی برای انرژی (IEC) راپور و وضعی سکتور انرژی برج اکتوبر الی نسخه ۲۰۱۱ صفحه ۶

رهنمود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در افغانستان

را در سرتاسر منطقه CAREC تسهیل می‌نماید و ارتباطات مهم را بین مارکیتهای بزرگ جهان در چهار اطراف منطقه CAREC فراهم می‌سازد. در صورت تکمیل آن شش دهیز ترانسپورت زمینی میتواند که ۳۶۰۰ کیلومتر سرکها و ۲۰۰۰ کیلومتر خط آهن را تحت پوشش قرار گیرد و از منطقه CAREC گذشته و اروپا، آسیای شرقی، آسیایی جنوبی، شرق میانه و بالاتر از شرق میانه را باهم وصل سازد.

شکل توضیحی ۵: دیدگاه برای راه جدید ابریشم

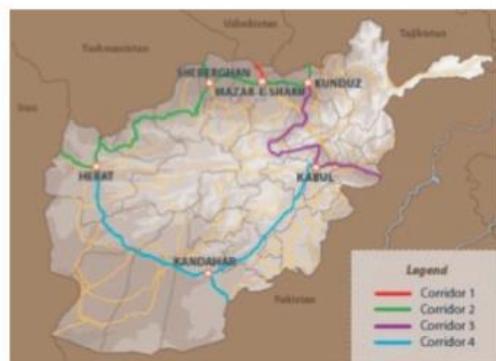

علاوه بر این افغانستان میتواند که از رشد تجارت ترانزیتی در منطقه بهره برداری نماید. استفاده از ادغام منطقوی نیاز به سرمایه‌گذاری در زیر بناء، بهبود تاسیسات گمرکی و تقویه موافقنامه های تجاری دارد.

۴.۲: جزئیات پروژه های مهم

ایجاد شبکه ملی خط آهن

حکومت افغانستان متوجه است تا یک اداره بنام اداره خط آهن افغانستان ایجاد نماید و یک پلان ملی خط آهن را طرح نموده کار بالای خطوط آهن مشخص و ستراتژیک در میان مدت جهت تقویه شبکه ملی خط آهن سرتساسی در کشور را آغاز نماید. سیستم خط آهن افغانی میتواند که صادرات را تسهیل نماید و رشد اقتصادی، از دیاد عواید و ادغام مارکیتهای منطقوی را تشویق نماید.

چون خط آهن برای صادرات منرالها و محصولات دیگر مهم تلقی می‌شود لهذا شبکه خط آهن افغانی میتواند که منحیث یک ستون مهم برای پیشرفت منطقی اقتصادی و دهليز‌های منابع برای افغانستان و ممالک همسایه آن قرار گیرد.

هدف پروژه ایجاد ظرفیت تنظیم خط آهن و یک سیستم پایدار ملی خط آهن منحیث "توانمند ساز اقتصادی" (مانند تولید نمودن کاریابی، عواید عامه و رشد اقتصادی) و به عنوان "توانمند ساز توسعی" (مانند ازدیاد ترانسپورت منابع طبیعی و جریان مواد و تجهیزات لازم به داخل کشور) میباشد. این پروژه ادغام اقتصادی بین ولایات کشور را تسهیل خواهد داد و همچنان ادغام منطقی را با کشورهای آسیای مرکزی و جنوبی تقویه خواهد نمود. منحیث گامهای نخست پلان ملی خط آهن اداره ملی خط آهن افغانستان ترتیب شده است و هدف آن تشویق منابع خصوصی و عامه به شکل سیستماتیک میباشد تا خطوط آهن را ایجاد، از آن استفاده و حفظ مراقبت نموده و همچنان محیط لازم قانونی را برای فعالیت مصون و پایدار آن ایجاد نماید.

بخشهای پروژه: (اولویتهای میان مدت): (۱) از کلخوز آباد الی پنج پایین تاجکستان به طول ۵۰ کیلومتر و از شیرخان بندر الی کندر داخل افغانستان به طول ۶۱ کیلومتر ، (۲) خط آهن شمال جنوب بین مزار شریف الی کندر - حاجی گک کابل عینک الی جلال آباد به طول ۹۰۰ کیلومتر ، (۳) از جلال آباد الی طورخم به طول ۷۵ کیلومتر و بعداً تا لنديکوتل پاکستان به طول ۲۲ کیلومتر ، (۴) از غوریان ایران الی هرات به طول ۶۲ کیلومتر ، (۵) از آتا مراد الی امام نظر داخل ترکمنستان به طول ۹۰ کیلومتر و اقینه الی اندخوی و شرغان به طول ۱۰۸ کیلومتر ، (۶) تکمیل خط آهن تورغندی الی هرات به طول ۱۰۰ کیلومتر و (۷) ایجاد ظرفیتهای تنظیمی و تختنیکی خط آهن.

شکل توضیحی ۶: پروژه استراتئیک خطوط آهن

نوع سرمایه‌گذاری	خصوصی/عامه/تمويل کننده کان
بودجه	ترتیب بودجه در حال آماده شدن است
وضع تمویل	تا الحال کدام پولی تخصیص داده نشده است. شرکت فولاد هند یا SAIL علاقمندی را برای اعمار خط آهن از معدن آهن حاجی گک نشان داده است و بانک اندکشاف آسیایی حمایه خود را برای اعمار خط آهن از مزار شریف الی اندخوی اظهار نموده است.

شرکای بنیادی در حال حاضر

- افغانستان: وزارت داخله، وزارت فواید عامه، وزارت ترانسپورت و هوانوردی، وزارت معادن و پترولیم، وزارت مالیه، مشاور ارشد رئیس جمهور در امور اقتصادی، و وزارت تجارت و صنایع
- بانک اندکشاف آسیایی، بانک جهانی، اتحادیه اروپا ، ازبکستان، تاجکستان، ترکمنستان ، ایران، پاکستان ، چین، ایالات متحده و هند

خلاصه پیشرفت کار: اولین ریل به تاریخ ۲۱ دسمبر ۲۰۱۱ از حیرتان الی مزار شریف سفر نمود. هزینه اعمار خط آهن ۱۶۵ میلیون دلار بود که ۱۶۰ میلیون آن توسط بانک اندکشاف آسیایی و ۵ میلیون دلار آن توسط حکومت افغانستان پرداخته شد. یک قرارداد سه ساله در ماه آگوست ۲۰۱۱ به یک شرکت دولتی خط آهن (UTY) ازبکستان اعطا گردید تا خط آهن منکور را الی فعال نموده و حفظ و مراقبت نماید. گروپ چینی MCC باید مطالعات تختنیکی ایجاد خط آهن از کابل الی مزار شریف را تا سال ۲۰۱۳ تکمیل نماید. این مطالعه جز از قرارداد حقوق معدن مس عینک میباشد. اداره خط آهن افغانستان در اوخر سال ۲۰۱۲ تاسیس گردید تا اندکشاف شبکه خط آهن را نظارت نماید.